

EKSKURSION TIL SYDENGLAND

25. - 30. maj 2017

Da det efterhånden var fire år siden, at Dansk Dendrologisk Forening havde afholdt sin tur til Kaukasus, var en ny længere udlandstur savnet. Bestyrelsen havde først haft Sydkorea, siden Italien i støbeskeen for den næste tur, men ingen af disse ture kunne realiseres. Derfor satsede vi nu på noget mere sikkert, en lidt kortere tur (både i afstand og i tid) til **Sydengland** (fra London til Devon og tilbage), til gengæld med et ret intensivt program.

Turen blev afholdt med 22 deltagere. Da en del af deltagerne kunne formodes at ville forlænge deres ophold i London med nogle dage, blev det besluttet, at deltagerne selv måtte organisere deres rejse til og fra London, således at det arrangement, Dansk Dendrologisk Forening stod for, begyndte og endte på det samme hotel i det vestlige London.

Turen var planlagt og blev ledet af undertegnede, som forinden havde kontakten Harriet Tupper, daværende formand for IDS (International Dendrology Society), en forening, der er forankret i Storbritannien, men som optager medlemmer fra hele verden. Harriet Tupper introducerede mig så for Michael Hickson, og han var vores utroligt venlige og kompetente guide de to dage i Devon.

Dette ganske kortfattede turreferat har jeg – da ingen af deltagerne ville påtage sig referatskrivningen – udarbejdet i marts 2018 (næsten et år efter afholdelsen af turen) ud fra programmet og hukommelsen, og støttet af de billeder, som Ove Lustü tog på turen, og som jeg har udvalgt og skrevet billedtekster til sammen med ham.

Fredag d. 26. maj kørte vi til **The**

John Anderson, Savill Garden

Savill Garden, hvor overgartneren John Anderson var vores glimrende guide, der virkelig forstod at udpege interessante træer og fortælle engageret om dem. *Rhododendron* 'Polar Bear', der stod som et pænt stort træ, var blandt dem, der gjorde indtryk, også en gruppe *Sassafras albidum*, hvor rodsrud efterhånden ville komme til at danne et helt buskads. Vi afsatte nogle timer i det store, noget kuperede og meget smukke parkområde med sjældne træer, også fra den sydlige halvkugle.

Derfra videre til **Sir Harold Hillier Gardens**, der tidligere var en meget berømt planteskole, men nu er det et stort arboret med et overflødhedshorn af arter og kultivarer af både løv- og nåletræer. Fx kan nævnes *Magnolia lotungensis* (førhen

Jens Bech Jensen og stammen af *Rhododendron* 'Polar Bear' (*R. auriculatum* x *R. diaprepes*), Savill Garden

Pterocarya rhoifolia, japansk vingevalnød, foran Savill Garden i den varme og skarpe forårssol

Magnolia acuminata 'Moegi Dori', agurk magnolie, Sir Harold Hillier Gardens

Cornus alternifolia 'Argentea', Sir Harold Hillier Gardens

Cornus alternifolia 'Argentea', Sir Harold Hillier Gardens

Thornhayes Nursery, fra venstre ejeren Kevin Croucher, og Michael Hickson, vores guide i Devon

Parakmeria lotungensis) og *M. macrophylla* var. *dealbata*, begge ville være noget af et sats at afprøve på friland hos os. David Jewell var vores guide, delvist sekunderet af Arne Vagn Jakobsen, som for mere end et halvt århundrede siden var i lære på stedet og fx kunne udpege noget stenarbejde, han dengang havde lavet.

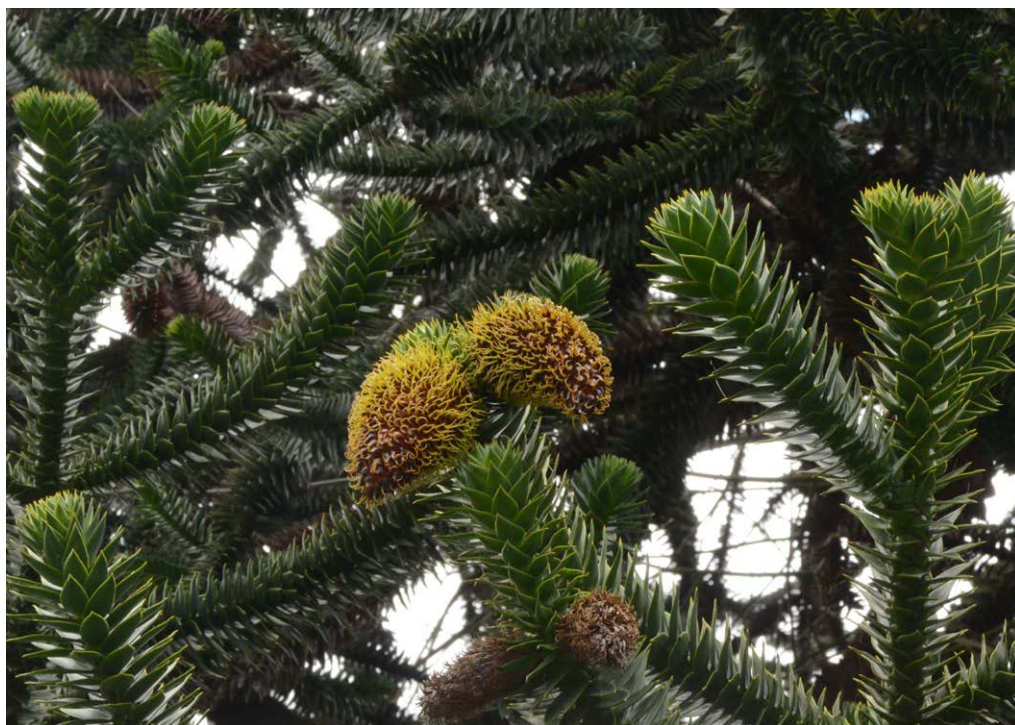
Lørdag d. 27. maj var første besøgssted **Thornhayes nursery**, som er en planteskole med et stort udvalg af træer og buske. Ejeren Kevin Croucher viste os omkring, man bemærkede måske især en del særlige kultivarer inden for mere sædvanlige slægter.

Dernæst videre til **Bicton College** med den imponerende allé af abetræer, *Araucaria araucana*.

Vi besøgte så den nærtliggende **Bicton Park Botanical Garden** med et imponerende klassisk haveanlæg, store

Araucaria araucana, abetræ og Arne Vagn Jakobsen, alléen op til Bicton College

Araucaria araucana, abetræ, alléen op til Bicton College

og sjældne træer, blandt andet formentlig verdens højeste *Abies cephalonica*, græsk ædelgran, smukke drivhuse med tropiske træer, og nogle tog turen rundt i parken med det lille tog.

Dagens sidste punkt var **Forde Abbey**, en herregårdspark med smukke staudebede, og et arboret med en del interessante og veludviklede arter. Størst indtryk gjorde måske den kolossale *Wisteria floribunda* 'Alba', hvid blåregn.

Søndag d. 28. maj tog vi til godset **Knightshayes**, hvor Michael Hickson, som tidligere var ansat der, først viste os en plantning af *Fitzroya cupressoides*, vi gik så gennem den store kvadratiske køkkenhave, også med sarte vedplanter, fx den stedsegrønne *Cornus capitata* med limegule blomster, videre gennem lidt mere formelle haveanlæg, og så var vi i et meget smukt woodland-område, hvor Michael Hickson

i sin tid selv havde stået for udvælgelsen og anskaffelsen af mange af de interessante og sjældne buske og træer.

Videre til **Killerton** med de store vidder, og talrige gigantiske gamle træer, hvoraf mange stammer fra indførsler i 1800-tallet af plantejægere og blev udplantet her for at afprøve dem. Men også den alpine have rummede mange dendrologiske perler.

Lena og Michael Hickson inviterede os så til at se deres egen have anlagt på en tidligere frugtplantage **Bolham Orchard**, og i den store have alsidigt beplantet med mange spændende arter og sorter blev vi opvartet på det fornemmeste af de yngre generationer af Hickson-familien.

Mandag d. 29. maj forlod vi Devon og kørte til planteskolen **Pan-Global Plants**, en specialplanteskole for sjældne træer og buske ejet af Nick Macer, og med

Forde Abbey

En del af haveanlægget på Forde Abbey, i baggrunden *Cornus controversa*, etagekornel

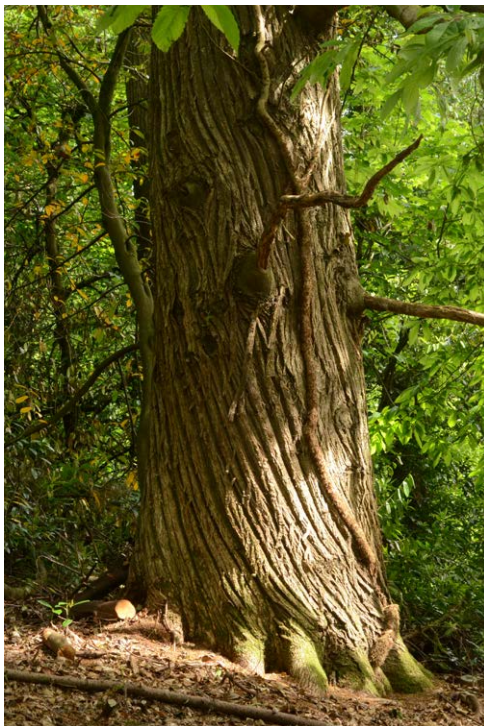
Wisteria floribunda 'Alba', hvid form af blåregn, på *Thuja*, Forde Abbey

Heksekost i douglasgran - *Pseudotsuga menziesii*, Knightshayes

Pyrus salicifolia 'Pendula', pilebladet pære, og *Acer pseudoplatanus* 'Brilliantissimum', ær, Knightshayes

Castanea sativa, ægte kastanje, plantet 1860-70, Knightshayes

Pterostyrax psilophyllus var. *leveillei* - speciel type af epauletræ med "fiskehaleblade" - Centralkina, endemisk og rødlistet, Knightshayes

Castanea sativa, ægte kastanje, Killerton

Cryptomeria japonica, Killerton

arter som ingen af os nok nogensinde før havde set til salg. Desværre havde Nick Macer glemte vores aftale, selv om den få dage før var skriftligt konfirmeret, så da han endelig dukkede op, havde vi kun tid til et ret kort besøg.

Derfra videre til **Westonbirt arboretum**, et stort parklignende arboret, hvor kuratoren Dan Crowley var vores vært. Men regnen silede ned, så nogle deltagere opgav helt at være med til rundvisningen, og gruppen, der trods alt trodsede regnen, blev efterhånden mindre og mindre. Dan Crowley havde en særlig interesse for slægten *Acer*, men udpegede fx også *Rhoiptelea chiliantha*, et i kultur ekstremt sjældent træ i valnødfamilien fra Sydamerika, og *Tilia kiusiana*, en lille japansk lind med temmelig små blade. Sidstnævnte vakte Arne Vagn Jakobsens gensynsglæde, da han for årtier siden havde taget lidt

Bolham Orchard, Tiverton, Devon, Michael og Lena Hicksons have

Picea purpurea (syn. *P. likiangensis* var. *rubescens*), Bolham Orchard, Tiverton, Devon

Lena og Michael Hickson, Tiverton, Devon

materiale fra netop dette træ, og derfor er vi er så nogle, der har dette træ i haven. Westonbirt arboretet er efter sigende særlig smukt i høstfarver, så det kunne måske indgå i en fremtidig tur med Dansk Dendrologisk Forening, og da forhåbentlig i bedre vejr.

På vejen videre tilbage mod London gjorde vi så et stop i den lille landsby **Leigh Delamere** hos Harriet Tupper og hendes partner Egbert Vinke, vi vandrede en temmelig våd tur i deres have også med mange spændende planter, nogle opformeret fra frø hjembragt fra diverse IDS-ture rundt i verden. Her blev vi også beværtet med diverse godt til gane og hals, inden vi kørte resten af vejen til udgangspunktet i London.

Foto: Ove Lustii

Tekst: Peter Hoffmann

Crinodendron hookerianum, Westonbirt Arboretum

Magnolia x wieseneri, Westonbirt Arboretum

Magnolia grandiflora foran Harriet Tuppers hus i Leigh Delamere, Chippenham, Wiltshire

Harriet Tupper, daværende formand for IDS (International Dendrology Society), takkes af Peter Hoffmann for hjælp med at skaffe de fornødne kontakter og for at åbne sin have for os.